

Handreiking

Lokale implementatie 1Gezin1Plan

binnen gemeenten en uitvoerende afdelingen

1GEZIN1PLAN

1HUISHOUDEN1PLAN

VOOR BURGERS VAN -9 MAANDEN TOT 100 JAAR

RDOG HOLLANDS MIDDEN / NATHALIE SIE TRAINING EN ADVIES

Colofon

Uitgever:	RDOG Hollands Midden & Nathalie Sie Training en Advies
Ontwikkeling:	Petra de Jong en Nathalie Sie
Uitgave:	2019, versie 6
Contact:	Petra de Jong, petra@1gezin1plan.nu Nathalie Sie, nathalie@1gezin1plan.nu Liane Jansen, liane@1gezin1plan.nu
Informatie:	Voor actuele informatie over de richtlijn, implementatie en scholingen: https://1gezin1plan.nu
Serie:	Dit document is onderdeel van informatie over de aanpak 1Gezin1Plan.
Alle rechten zijn voorbehouden.	Alleen met uitdrukkelijke toestemming mogen teksten en formats worden gebruikt voor andere doeleinden dan het bieden van regie aan burgers zoals beschreven in de richtlijn 1Gezin1Plan.nu.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
1. Motivatie voor implementatie.....	5
2. Verantwoordelijkheden	7
2.1 Verantwoordelijkheden lokale aanpak binnen gemeente.....	7
2.2 Verantwoordelijkheden binnen uitvoerende afdelingen van een gemeente	9
2.3 Aandachtspunten voor implementatie lokale aanpak binnen de gemeente (agendahouder)	11
2.4 Aandachtspunten voor implementatie binnen uitvoerende afdeling binnen gemeenten (aandachtsfunctionaris)	16
3. 1Gezin1Plan	19
3.1 Waarom 1Gezin1Plan?	19
3.2 Wat zijn de uitgangspunten?	20
3.3 Voor wie is 1Gezin1Plan?	21
3.4 Hoe werkt 1Gezin1Plan?	22
Bijlagen	24
Richtlijn, ondersteuningsaanbod en documenten Hollands Midden.....	24
Voorbeeldtekst inkoopvoorwaarden.....	25
Voorbeeldvragen	27
Wetten en kaders	28
Gebruikte begrippen en afkortingen	29

Leeswijzer

Deze handreiking lokale implementatie 1Gezin1Plan voor gemeenten is bedoeld om gemeenten te ondersteunen de lokale implementatie te stimuleren, aan te sturen, zelf uit te voeren vanuit de uitvoerende afdelingen van de gemeente en te monitoren.

Dit implementatieplan is, net als de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) dynamisch. We blijven met elkaar in dialoog en verbeteren de aanpak waar mogelijk. Nieuw ontwikkelde voorbeelden of uitwerking op thema's worden regelmatig op de website geplaatst.

1. Motivatie voor implementatie

Het werken met 1Gezin1Plan vraagt inzet en onderhoud van zowel gemeenten als organisaties. De jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning zeggen hierover:

Jeugdwet, artikel 2.1

Het gemeentelijke beleid inzake preventie, jeugdhulp, kinderschermingmaatregelen en jeugdreclassering en de uitvoering van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering is gericht op:

- d. het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van hun eigen inbreng;*
- e. het bevorderen van de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit;*
- f. integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders, indien sprake is van multiproblematiek, en*
- g. het tot stand brengen en uitvoeren van familiegroepsplannen en het verlenen van hulp op basis van familiegroepsplannen, ter uitvoering van artikel 4.1.2 en indien sprake is van vroege signalering van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen.*

Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015, artikel 2.3.2

- 2. Voordat het onderzoek van start gaat, kan de cliënt het college een persoonlijk plan overhandigen waarin hij de omstandigheden, bedoeld in het vierde lid, onderdelen a tot en met g, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen. Het college brengt de cliënt van deze mogelijkheid op de hoogte en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding, bedoeld in het eerste lid, in de gelegenheid het plan te overhandigen.*
- 4. Het college onderzoekt:*
 - a. de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt;*
 - b. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;*
 - c. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;*
 - d. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;*
 - e. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;*
 - f. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang.*

Gemeenten hebben zowel de verantwoordelijkheid om [lokaal implementatie en borging te organiseren](#) als 1Gezin1Plan te [implementeren en uit te voeren binnen hun uitvoerende afdelingen](#). Een aantal taken zijn hiervoor echt noodzakelijk, terwijl andere taken optioneel zijn. Gemeenten maken hierin keuzes die passen bij hun visie op regievoering in hun gemeente op dit onderwerp. Om deze rol goed uit te kunnen voeren is het nodig om een [agendahouder 1Gezin1Plan](#) aan te wijzen voor de lokale implementatie en een [aandachtsfunctionaris 1Gezin1Plan](#) voor de implementatie voor de uitvoerende afdelingen.

Deze checklist geeft aandachtspunten voor implementatie van 1Gezin1Plan en biedt handvatten om de implementatie en borging goed in te zetten.

2. Verantwoordelijkheden

2.1 Verantwoordelijkheden lokale aanpak binnen gemeente

Agendahouder

De agendahouder is aanspreekpunt, jaagt aan, creëert samenhang en monitort op de aanpak en brengt hiervoor de juiste collega's in stelling.

A. Commitment

De agendahouder adviseert over:

1. het vaststellen van de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) als gezamenlijke werkwijze.
2. het vaststellen van de ambitie en rol van de gemeente op de lokale implementatie 1Gezin1Plan.
3. het vaststellen van het [Ondersteuningsplan](#) en [Veilig Verder Plan](#) vanuit de richtlijn 1Gezin1Plan als format.
4. het vaststellen van een methode voor monitoring als gezamenlijke werkwijze.
5. het creëren van samenhang tussen het werken volgens 1G1P en onderstaande onderwerpen en dit monitoren . Hieronder vallen de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, ontwikkeling Zorg en Veiligheidshuis, MDA++, zwerfjongeren, aanpak personen met verward gedrag, uitstroom uit residentiele jeugdzorg, "toekomstperspectiefplan" e.d.
6. het borgen van het commitment in uitvoeringsafspraken, bijvoorbeeld door de werkwijze 1Gezin1Plan op te nemen in de inkoop- en [subsidievoorwaarden](#).

B. Organisatiestructuur

De agendahouder adviseert over:

1. het uitvragen van organisaties op borgen van taken en verantwoordelijkheden en werkinstructie binnen de primaire werkprocessen.
2. het uitvragen van organisaties die werken met jeugdigen tot 23 jaar van aansluiting op de VerwijsIndex Risicojongeren (VIR) en heldere afspraken over de omstandigheden waaronder een [signaal](#) van betrokkenheid wordt afgegeven.
3. het uitvragen van organisaties op het werken met de [meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) waarin het afwegingskader is ingevoegd.
4. het uitvragen van organisaties op het gebruik van het competentieprofiel van de [regisseur](#) 1Gezin1Plan bij het werven, selecteren en beoordelen van regisseurs.

C. Financiële middelen

De agendahouder adviseert over:

1. het opnemen als vereiste in inkoop- en [subsidievoorwaarden](#) van het werken volgens de [richtlijn 1Gezin1Plan](#), waaronder het uitvoeren van regie.
2. het vaststellen van financiële kaders waarbinnen regie wordt uitgevoerd.

D. Deskundigheidsbevordering

De agendahouder adviseert over:

1. het uitvragen van organisaties om [deskundigheidsbevordering](#) op te nemen in het meerjarenscholingsplan van de organisatie en te faciliteren voor (nieuwe) medewerkers, aandachtsfunctionarissen 1G1P en managers, coördinatoren en coaches .

E. Bevoegdheden

De agendahouder adviseert over:

1. het uitvragen over het vaststellen en borgen van de [regiekaart](#) binnen de primaire werkprocessen.

F. Monitoring

De agendahouder adviseert over:

1. het monitoren van organisaties op het borgen van 1Gezin1Plan.
2. het uitvragen van organisaties op het monitoren van de daadwerkelijke inzet.

G. Onderhoud

De agendahouder adviseert over:

1. het faciliteren van coördinatie op het gemeentelijke en organisatie overstijgende proces.
2. het jaarlijks evalueren van de werkwijze binnen de gemeente.
3. het gezamenlijk faciliteren als gemeenten van het onderhoud van de website 1gezin1plan.nu

Gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor:

1. het aanstellen van (minimaal) één [agendahouder](#).
2. het vaststellen, implementeren, borgen en monitoren van de lokale aanpak 1Gezin1Plan waarbij gebruik kan worden gemaakt van de informatie in dit document.

2.2 Verantwoordelijkheden binnen uitvoerende afdelingen van een gemeente

Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris is aanspreekpunt, jaagt aan, creëert samenhang en monitort op de aanpak en brengt hiervoor de juiste collega's in stelling.

A. Commitment

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

1. het vaststellen van de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) als gezamenlijke werkwijze.
2. het vaststellen van het [Ondersteuningsplan](#) en [Veilig Verder Plan](#) vanuit de richtlijn 1Gezin1Plan als format voor het plan.
3. het vaststellen van een methode voor monitoring als gezamenlijke werkwijze.

B. Organisatiestructuur

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

4. het borgen van taken en verantwoordelijkheden en werkinstructie binnen de primaire werkprocessen.
5. organisaties die werken met jeugdigen tot 23 jaar: het aansluiten op de VerwijsIndex Risicjongeren (VIR) en heldere afspraken over de omstandigheden waaronder een [signaal](#) van betrokkenheid wordt afgegeven.
6. het vaststellen van een [meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) waarin het afwegingskader is ingevoegd.
7. het gebruik van het competentieprofiel van de [regisseur](#) 1Gezin1Plan bij het werven, selecteren en beoordelen van regisseurs.
8. het geven van voldoende tijd aan de [regisseur](#) om voor elk huishouden zijn verantwoordelijkheid waar te maken.
9. Het in de gelegenheid stellen van de [regisseur](#) om de regierol te vervullen gedurende de periode die nodig is om de problemen van een huishouden op te lossen of beheersbaar te maken.

C. Financiële middelen

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

1. het vaststellen van financiële kaders waarbinnen regie wordt uitgevoerd.

D. Deskundigheidsbevordering

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

1. het opnemen van [deskundigheidsbevordering](#) in het meerjarenscholingsplan van de organisatie en te faciliteren voor (nieuwe) medewerkers, aandachtsfunctionarissen 1G1P en managers, coördinatoren en coaches .

E. Bevoegdheden

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

1. het vaststellen en borgen van de [regiekaart](#) binnen de primaire werkprocessen.
2. het proactief communiceren over het werken met 1Gezin1Plan en de rol van de [regisseur](#), zodat de bevoegdheden en rol van de regisseur wordt geaccepteerd.

F. Monitoring

De aandachtsfunctionaris adviseert over:

1. het monitoren van de borging van 1Gezin1Plan.
2. het monitoren op de daadwerkelijke inzet.

Uitvoerende afdeling

De uitvoerende afdeling van de gemeente is verantwoordelijk voor:

1. het aanstellen van (minimaal) één [aandachtsfunctionaris](#).
2. het vaststellen, implementeren, borgen en monitoren van de aanpak 1Gezin1Plan waarbij gebruik kan worden gemaakt van de informatie in dit document.

2.3 Aandachtspunten voor implementatie lokale aanpak binnen de gemeente (agendahouder)

A. Commitment	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Stel de richtlijn 1Gezin1Plan als gezamenlijke werkwijze vast ¹ .			
2. Stel de ambitie en rol van de gemeente op de lokale implementatie 1Gezin1Plan vast.			
3. Stel het Ondersteuningsplan en Veilig Verder Plan vanuit de richtlijn 1Gezin1Plan vast als format voor het plan.			
4. Stel een methode voor monitoring als gezamenlijke werkwijze vast.			
5. Stel (minimaal) één agendahouder aan. ²			
6. Creëer samenhang tussen het werken volgens 1G1P en onderstaande onderwerpen en monitor. Hieronder vallen de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, ontwikkeling Zorg en Veiligheidshuis, MDA++, zwerfjongeren, aanpak personen met verward gedrag, uitstroom uit residentiele jeugdzorg, “toekomstperspectiefplan” e.d.			
7. Borg het commitment in uitvoeringsafspraken, bijvoorbeeld door de werkwijze 1Gezin1Plan op te nemen in de inkoop- en subsidievoorwaarden .			

¹ Met vaststellen wordt bedoeld het beleidsmatig vaststellen en niet het politiek vaststellen middels een uitspraak van de gemeenteraad.

² Zie hoofdstuk ‘Verantwoordelijkheden lokale aanpak’

<p>8. <u>Optioneel</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stel de rol van basisvoorzieningen vast, waaronder de betrokkenheid van het onderwijs, kinderopvang, welzijnswerk en huisartsen. - Stel de betrokkenheid van professionals vanuit deze organisaties waar bij voorkeur een professional die verantwoordelijk is voor de zorg, wordt betrokken. - Synchroniseer of stem de overleggen binnen de gemeente waarbij wordt geleverd af met 1Gezin1Plan. 			
<p>B. Organisatiestructuur <i>Onderstaande punten worden in de ontwikkeling voor het keurmerk Richtlijn 1Gezin1Plan worden meegenomen.</i></p>	Actie	Verantwoordelijke	Planning
<p>1. Vraag organisaties om de taken en verantwoordelijkheden en werkinstructie te borgen binnen de primaire werkprocessen.</p>			
<p>2. Vraag organisaties die werken met jeugdigen tot 23 jaar om aangesloten te zijn op de VerwijsIndex Risicjongeren (VIR) en heldere afspraken over de omstandigheden waaronder een signaal van betrokkenheid wordt afgegeven</p>			
<p>3. Vraag organisaties te werken met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (waaronder ook ouderenmishandeling, meisjesbesnijdenis en eerge relateerd geweld) waarin het afwegingskader is ingevoegd.</p>			
<p>4. Vraag organisaties om het competentieprofiel van de regisseur 1Gezin1Plan te gebruiken bij het werven, selecteren en beoordelen</p>			

van regisseurs.			
C. Financiële middelen	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Neem het werken volgens de richtlijn 1Gezin1Plan op als vereiste in inkoop- en subsidievoorwaarden , waaronder het uitvoeren van regie.			
2. Stel financiële kaders vast ³ waarbinnen regie wordt uitgevoerd.			
D. Deskundigheidsbevordering <i>Punt 2 t/m 4 wordt in de ontwikkeling voor het keurmerk Richtlijn 1Gezin1Plan worden meegenomen.</i>	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Faciliteer deskundigheidsbevordering zodat de agendahouder toegerust is.			
2. Vraag organisaties om deskundigheidsbevordering op te nemen in het meerjarenscholingsplan van de organisatie en te faciliteren voor (nieuwe) medewerkers.			
3. Vraag organisaties om deskundigheidsbevordering op te nemen in het meerjarenscholingsplan van de organisatie en te faciliteren voor aandachtsfunctionarissen 1G1P.			
4. Vraag organisaties om deskundigheidsbevordering op te nemen in het meerjarenscholingsplan van de organisatie en te faciliteren voor managers, coördinatoren en coaches.			

³ Met vaststellen wordt bedoeld het beleidsmatig vaststellen en niet het politiek vaststellen middels een uitspraak van de gemeenteraad.

E. Bevoegdheden	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Stel de regiekaart vast ⁴ .			
2. Vraag organisaties de regiekaart te borgen binnen de primaire werkprocessen. <i>Dit punt wordt in de ontwikkeling voor het keurmerk Richtlijn 1Gezin1Plan meegenomen.</i>			
3. Communiceer proactief over het werken met 1Gezin1Plan en de rol van de regisseur, zodat de bevoegdheden en rol van de regisseur binnen de gemeenten wordt geaccepteerd.			
F. Monitoring	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Monitor organisaties op het borgen van 1Gezin1Plan. <i>Dit punt wordt in de ontwikkeling voor het keurmerk Richtlijn 1Gezin1Plan meegenomen.</i>			
2. Vraag organisaties om te monitoren op de daadwerkelijke inzet.			
3. <u>Optioneel</u> : - Vraag in accountgesprekken voortgang, kansen en belemmeringen uit op voorgaande implementatie items. - Monitor via klant-, cliënten-, en/of inwonerspanels op ervaringen met 1Gezin1Plan. - Monitor het werken volgens 1Gezin1Plan kwalitatief en			

⁴ Met vaststellen wordt bedoeld het beleidsmatig vaststellen en niet het politiek vaststellen middels een uitspraak van de gemeenteraad.

<p>kwantitatief d.m.v. kwaliteit en kwantiteit van plannen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organiseer jaarlijks een lokale dialoogsessie waarin wordt geïnventariseerd wat goed gaat en waar nog aandacht aan kan worden besteed in de lokale implementatie. 			
G. Onderhoud			
1. Faciliteer coördinatie op het gemeentelijke en organisatie overstijgende proces.			
2. Evalueer jaarlijks de werkwijze binnen de gemeente.			
3. Hou de werkwijze en richtlijn actueel.			
4. Faciliteer gezamenlijk als gemeenten het onderhoud van de website 1gezin1plan.nu			

2.4 Aandachtspunten voor implementatie binnen uitvoerende afdeling binnen gemeenten (aandachtsfunctionaris)

A. Commitment	Actie	Verantwoordelijke	Planning
5. Stel de richtlijn 1Gezin1Plan als gezamenlijke werkwijze vast.			
6. Stel het Ondersteuningsplan en Veilig Verder Plan vanuit de richtlijn 1Gezin1Plan vast als format voor het plan.			
7. Stel een methode voor monitoring als gezamenlijke werkwijze vast.			
8. Stel (minimaal) één aandachtsfunctionaris aan.			
B. Organisatiestructuur	Actie	Verantwoordelijke	Planning
1. Borg taken, verantwoordelijkheden en werkinstructie binnen de primaire werkprocessen.			
2. Organisaties die werken met jeugdigen tot 23 jaar: Sluit aan op de VerwijsIndex Risicjongeren (VIR) en heldere afspraken over de omstandigheden waaronder een signaal van betrokkenheid wordt afgegeven			
3. Stel een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (waaronder ook ouderenmishandeling, meisjesbesnijdenis en eengerelateerd geweld) vast waarin het afwegingskader is ingevoegd.			
4. Gebruik het competentieprofiel van de regisseur 1Gezin1Plan bij het werven, selecteren en beoordelen van regisseurs.			

5. Geef de regisseur voor elk huishouden voldoende tijd om zijn verantwoordelijkheid waar te maken. Stem de caseload van de regisseur hierop af.			
6. Stel de regisseur in de gelegenheid de regierol te vervullen gedurende de periode die nodig is om de problemen van een huishouden op te lossen of beheersbaar te maken.			
C. Financiële middelen	Actie	Verantwoordelijke	Planning
7. Stel financiële kaders vast waarbinnen regie wordt uitgevoerd.			
D. Deskundigheidsbevordering	Actie	Verantwoordelijke	Planning
8. Neem deskundigheidsbevordering op in het meerjaren-scholingsplan en faciliteer voor (nieuwe) medewerkers.			
9. Neem deskundigheidsbevordering op in het meerjaren-scholingsplan en faciliteer voor aandachtsfunctionarissen 1G1P.			
10. Neem deskundigheidsbevordering op in het meerjaren-scholingsplan en faciliteer voor managers, coördinatoren en coaches.			
E. Bevoegdheden	Actie	Verantwoordelijke	Planning
11. Stel de regiekaart vast ⁵ .			

⁵ Met vaststellen wordt bedoeld het beleidsmatig vaststellen en niet het politiek vaststellen middels een uitspraak van de gemeenteraad.

12. Borg de regiekaart binnen de primaire werkprocessen.			
13. Communiceer proactief over het werken met 1Gezin1Plan en de rol van de regisseur, zodat de bevoegdheden en rol van de regisseur binnen de gemeenten wordt geaccepteerd.			
F. Monitoring	Actie	Verantwoordelijke	Planning
14. Monitor het borgen van 1Gezin1Plan.			
15. Monitor op de daadwerkelijke inzet.			

3. 1Gezin1Plan

3.1 Waarom 1Gezin1Plan?

Ieder mens organiseert in de regel zelf zijn of haar eigen huishouden. Hij voert daarover zelf regie en er is coördinatie nodig om een huishouden goed draaiend te houden. Regie voeren is hetzelfde als 'het draaiend houden van een huishouden', maar dan ook rond zorg en hulpverlening. Wanneer er ook gezinsleden aanwezig zijn, wordt dit meestal gezamenlijk door de gezinsleden gedaan.

Soms is de balans verstoord bij het draaiend houden van het huishouden.

Dit ontstaat door zorgen bij gezinsleden en/of op levensgebieden binnen het huishouden. Daardoor kunnen er meerdere professionals, familie of vrienden betrokken zijn om het huishouden te ondersteunen. Dat geeft vaak een extra druk op de organisatie van het huishouden. Het is fijn dat mensen helpen, maar deze hulp moet worden gecoördineerd.

Sommige mensen kunnen dat heel goed en behouden overzicht, zij zijn sterk in organiseren en plannen. Anderen hebben ondersteuning nodig in het plannen en organiseren. Het kan gebeuren dat op een gegeven moment mensen door de bomen het bos niet meer zien. En geen overzicht meer hebben over wie, wat, wanneer gaat doen. Dan is 1Gezin1Plan een effectieve tool.

Een mens is naast volwassene soms ook mantelzorger, partner en/of ouder van een kind. Een jeugdige is ook altijd het kind van een ouder. Wanneer er meerdere betrokken organisaties en netwerk is, is een eenduidige manier van werken en afstemmen in de begeleiding en coördinatie belangrijk. Dat is de reden waarom bij voorkeur in een regio voor alle burgers regie op dezelfde wijze wordt uitgevoerd.

Op casusniveau is het mogelijk dat zowel volwassen-, ouderen-, als jeugdzorg, hulp- en dienstverleners, formeel en informeel netwerk ondersteunen. Wanneer zij allen dezelfde taal spreken en dezelfde uitgangspunten in regie hanteren, wordt de effectiviteit van de ondersteuning vergroot.

Het meeste effect wordt bewerkstelligd wanneer de verschillende domeinen hierin naadloos samenwerken en gebruik maken van elkaars expertise.

De richtlijn 1Gezin1Plan op www.1gezin1plan.nu geeft informatie over het effectief uitvoeren van 1Gezin1Plan.

3.2 Wat zijn de uitgangspunten?

In de richtlijn⁶ zijn zes uitgangspunten opgenomen. Hieronder worden deze uitgangspunten samengevat.

Binnen 1Gezin1Plan...

1. werken we systeemgericht en holistisch.

De klant leeft (meestal) binnen een huishouden of een gezin. Het gehele systeem wordt meegenomen in het voeren van regie. Daarbij gaan we uit van de mens als geheel.

2. staat de klant(en) centraal en versterken we zelfregie, eigen kracht en zelfverantwoordelijkheid.

We stellen de klant(en) centraal en stimuleren de klant(en) actief in het nemen van zelfregie.

3. versterken we het sociaal netwerk, samenredzaamheid en participatie.

We versterken het sociaal netwerk door de leden van het netwerk met elkaar te verbinden en we vergroten de mogelijkheden waardoor een persoon deelneemt aan de samenleving.

4. bieden we ondersteuning binnen een samenhangend systeem.

Volwassenproblematiek is ook altijd kindproblematiek, met of zonder kindsignalen. Datzelfde geldt voor kwetsbare ouderen. We streven naar duurzame veiligheid binnen de ondersteuning die we bieden.

5. maken we samenhangende afspraken, ook over op- en afschalen.

Als er zorgen bestaan over de veiligheid van kinderen of andere gezinsleden, kan zorg en ondersteuning wel vrijwillig, maar niet vrijblijvend zijn. We streven naar continuïteit binnen de afspraken die we maken.

6. bieden we samenhangende zorg.

We hebben oog voor chronische problematiek bij kwetsbare huishoudens. Chroniciteit geeft blijvende veiligheidsrisico's, ook als het acute probleem van een crisis bedwongen is. Kwetsbaarheid en chroniciteit betekent dat de intensiteit van de zorg van wisselende aard kan zijn. We streven naar duurzaamheid binnen de zorg die we bieden.

⁶ 1RDOGHM (mei 2019), <https://1gezin1plan.nu/uitgangspunten/>

3.3 Voor wie is 1Gezin1Plan?

1Gezin1Plan is bedoeld voor alle burgers tussen -9 maanden en 100 jaar met een (mogelijke) kwetsbaarheid. Onderstaand geeft Toezicht Sociaal Domein aan voor welke kwetsbare gezinnen regie in ieder geval van toepassing is. Daaronder wordt de essentiële verbreding gemaakt naar kwetsbare huishoudens.

Kwetsbare gezinnen⁷

Toezicht Sociaal Domein geeft aan dat regie belangrijk is voor kwetsbare gezinnen. Kwetsbare gezinnen zijn huishoudens die in mindere mate zelfredzaam zijn. Ze kunnen daardoor niet volwaardig en actief participeren in de samenleving en hebben verschillende problemen. Deze gezinnen hebben vaak op verschillende leefgebieden zorg en ondersteuning nodig.

In deze gezinnen kan het recht van kinderen om gezond en veilig op te groeien en te groeien naar zelfredzaamheid en zelfstandigheid, worden bedreigd. Als kinderen geen passende, samenhangende en effectieve zorg en ondersteuning krijgen, kunnen ze in een steeds kwetsbaardere positie terecht komen.

Deze gezinnen blijken vaak moeite te hebben met het zelf formuleren van hun hulpvraag en het organiseren van passende zorg en ondersteuning voor henzelf en voor hun kinderen. Dit geldt nog meer als bij de ouder(s) sprake is van een verstandelijke beperking of een psychiatrisch probleem. Vaak komt de hulpvraag van de ouder(s) niet overeen met de hulpvraag van het kind. Kwetsbare gezinnen vertonen daarnaast vaak zorgmijndend gedrag. Dan is een patroon te zien van het accepteren van bepaalde vormen van hulp (bijvoorbeeld in crisissituaties rondom financiën), zonder dat voor de onderliggende problematiek passende zorg en ondersteuning wordt ingezet en/of aanvaard. De ingezette zorg en ondersteuning heeft dan onvoldoende effect en is niet bestendig genoeg om de problemen op de langere termijn op te lossen of beheersbaar te maken.

Kwetsbare huishoudens

Vanuit de visie 1Gezin1Plan zijn alle burgers tussen -9 maanden en 100 jaar kwetsbaar die vallen binnen bovenstaande criteria. Huishoudens waarbij:

- gezinsleden in mindere mate zelfredzaam zijn, niet volwaardig en actief participeren in de maatschappij;
- er zorgen zijn en waarbij op verschillende leefgebieden zorg en ondersteuning nodig is;
- gezinsleden in een onveilige en/of ongezonde situatie leven en geen passende, samenhangende en effectieve zorg en ondersteuning krijgen, waardoor ze in een steeds kwetsbaardere positie terecht komen;

⁷ TSD (mei 2019), <http://www.regiesociaaldomein.nl/achtergrond/kwetsbare-gezinnen>

- gezinsleden moeite hebben met het zelf formuleren van hun hulpvraag en het organiseren van passende zorg en ondersteuning voor henzelf en familieleden;
- gezinsleden daarnaast soms zorgmijdend gedrag vertonen;
- de ingezette zorg en ondersteuning onvoldoende effect heeft en niet bestendig genoeg is om de problemen op de langere termijn op te lossen of beheersbaar te maken.

3.4 Hoe werkt 1Gezin1Plan?

Het doel van 1Gezin1Plan is om de ondersteuning aan een huishouden zo goed mogelijk te laten verlopen. In 1Gezin1Plan werken de leden en alle mensen die de leden van het huishouden ondersteunen samen.

Samen met leden van het huishouden wordt een regisseur gekozen. Dit kan de klant, een familielid, een goede vriend of een hulpverlener zijn.

Deze regisseur zorgt er, samen met de klant(en), voor dat:

- er een team van gezinsleden en professionals ontstaat, waar mogelijk met familie of vrienden.
- dit team bij elkaar komt en een plan maakt.
- de teamleden op het juiste moment doen wat afgesproken is.
- de hulp of de zorg die de klant(en) krijgt gewoon doorgaat.
- het team na enige tijd opnieuw bij elkaar komt om te kijken of het plan goed loopt en of het nodig is om nieuwe afspraken te maken.

Het plan wordt tijdens de eerste bijeenkomst gemaakt. In dit plan wordt in ieder geval het volgende beschreven:

- Namen en contactgegevens van alle mensen die betrokken zijn.
- Krachten en zorgen (wat gaat goed en wat wil(len) de klant(en) veranderen?)
- Doelen en acties (wat wil(len) de klant(en) bereiken en hoe gaan we dat doen?)

Het plan wordt in een beveiligde, digitale omgeving opgeslagen. De mensen die betrokken zijn kunnen zien wie wanneer wat doet en hoe zij elkaar kunnen bereiken.

Wanneer de klant een gezin met kinderen is heeft het gezin in eerste instantie vanuit de jeugdwet het recht om zelf een eigen plan op te stellen, ook in het gedwongen kader.

Regie kan worden uitgevoerd door allerlei partijen/organisaties. Belangrijk is dat voor alle betrokkenen altijd duidelijk moet zijn waar de regie is belegd. Het voeren van regie kent twee aspecten; casusregie en procesregie. Vaak doet een regisseur beide. In complexe casussen kan het nodig zijn deze aspecten te scheiden in twee rollen. In de [regiekaart](#), die

momenteel in ontwikkeling is in Hollands Midden, zal het toedelen van de regierol worden uitgewerkt.

Bijlagen

Richtlijn, ondersteuningsaanbod en documenten Hollands Midden

Voor de aanpak 1Gezin1Plan zijn de volgende producten/diensten in 2019 beschikbaar:

1. Richtlijn 1Gezin1Plan.nu op <https://1gezin1plan.nu>
2. Handreiking lokale implementatie 1Gezin1Plan binnen gemeenten en uitvoerende afdelingen
3. Handreiking Implementatie 1Gezin1Plan binnen organisaties
4. Competentieprofiel [regisseur](#) 1Gezin1Plan
5. [Regiekaart](#) 1Gezin1Plan
6. [Keurmerk](#) 1Gezin1Plan
7. Materiaal voor dialoogsessies voor gemeenten
8. Bijeenkomsten Lokale implementatie voor gemeenten
9. [Bijeenkomsten Effectief implementeren](#) voor organisatie en uitvoerende afdelingen van gemeenten:
 - Basis 1Gezin1Plan
 - Verdieping 1Gezin1Plan
10. Training Werken met 1Gezin1Plan
 - Module 1. Stelsysteemgericht werken met 1Gezin1Plan
 - Module 2. De kwaliteit van het ondersteuningsplan
 - Module 3. Omgaan met dilemma's, weerstanden en (heftige) emoties
 - Module 4. Aansturen op verandering bij onveiligheid en geweld
 - Module 5. Het Veilig Verder Plan (in ontwikkeling)

Voorbeeldtekst inkoopvoorwaarden

De onderstaande uitgangspunten, definities en voorwaarden kunnen worden opgenomen in de daarvoor bestemde bijlagen in de inkoop- en subsidievoorwaarden.

Basisvaardigheden en voorwaarden

Werken volgens 1Gezin1Plan vergt bepaalde basisvaardigheden voor iedereen die werkzaam is in het sociaal domein: de wijze waarop een bijeenkomst wordt geleid, het voeren van regie, de verdeling van taken en het effectief met elkaar samenwerken vragen om een goede implementatie van de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) in het werkproces.

De gemeenten verwachten van de organisaties dat zij werken conform de richtlijn 1Gezin1Plan en hebben dit opgenomen in het contract ... Om de kwaliteit en een eenduidige werkwijze te bevorderen faciliteren de gemeenten de implementatie van de richtlijn 1Gezin1Plan door het aanbieden van trainingen, advisering bij de implementatie en ondersteuning van de aandachtsfunctionarissen.

Het voeren van regie als onderdeel van goede zorg

Gemeenten en aanbieders delen de visie dat regie en werken binnen de richtlijn 1Gezin 1Plan hoort bij het leveren van goede zorg. In veruit de meeste gevallen kan regie efficiënt worden uitgevoerd door deze taak niet groter te maken dan nodig is: taken van voorzitter en (secretariële) ondersteuning tijdens de 1Gezin1Plan bijeenkomsten te verdelen en effectief samenwerken waarbij iedere deelnemer aan het plan doet wat is afgesproken. Regie is onderdeel van het reguliere werk van de professional, ongeacht bij welke organisatie deze werkt (meestal als aanbieder van maatwerkvoorziening of als onderdeel van het lokale team).

Definitie van regie

De volgende definitie van regie is overeengekomen. Deze strookt met de formulering in het contract ... en de beschrijving uit de richtlijn 1Gezin1Plan.

De richtlijn 1Gezin1Plan omschrijft de werkwijze van regie als volgt:

Het voeren van regie is een planmatig en doelgericht cyclisch proces waarbij de vragen van de klant en zijn/haar huishouden centraal staan om de doelen en interventies op alle gezinsleden en leefgebieden af te stemmen en de voortgang te monitoren. Uitgangspunt is zelfregie van de klant. De klant is zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk voor het richting geven aan zijn leven en besluiten nemen die hierbij passen, inclusief het zoeken van hulp. De klant doet dit zoveel mogelijk zelf of schakelt hiervoor bij voorkeur iemand uit het eigen netwerk in.

De definitie van regie die hieruit volgt is: het toezien op de totstandkoming en de naleving van afspraken omtrent interventies om de gestelde doelen van de klant en zijn/haar huishouden in het kader van 1Gezin1Plan te behalen.

Toelichting: De [regisseur](#) ziet toe op het proces in het kader van 1Gezin1Plan. Hij of zij bewaakt hiertoe het tijdig en correct naleven van de gemaakte afspraken en neemt, indien nodig, passende maatregelen ter verbetering. De klant, gezinsleden, het netwerk en alle betrokken professionals zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van hun eigen verplichtingen en voor de kwaliteit van de zorg en ondersteuning die zij verlenen.

De gemeente stelt werken volgens de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) en voeren van regie door de aanbieders als uitgangspunt.

Voorwaarden

Voorwaarde is dat een aanbieder moet voldoen aan bepaalde basiseisen voor het werken met 1Gezin1Plan. Deze basiseisen zijn als volgt.

De organisatie:

- heeft de [richtlijn 1Gezin1Plan](#) binnen de organisatie vastgesteld als gezamenlijke werkwijze.
- heeft minimaal één [aandachtsfunctionaris](#) aangesteld.
- heeft de werkwijze geïmplementeerd door middel van het bijwonen van [implementatiebijeenkomsten](#) en het gebruik van het implementatieplan.
- Werft, selecteert en beoordeelt regisseurs volgens het competentieprofiel [regisseur](#).
- hanteert een scholingsplan en de regisseurs zijn geschoold in minimaal module 1 en 2 van de training Werken met 1Gezin1Plan.

Voorbeeldvragen

Klantpanels:

1. Had jij/u één aanspreekpunt, die samen met jou/u en andere bij jouw/uw gezin/huishouden betrokken hulp- en zorgverleners tot een gezamenlijk ondersteuningsplan zijn gekomen?
2. Was jouw/uw ervaring positief? Graag een toelichting
3. Was jouw/uw ervaring negatief? Graag een toelichting
4. Welke tips zou je/u de organisatie(s) of gemeenten willen meegeven om de hulpverlening te verbeteren?

Organisaties:

- Werkt uw organisatie volgens de [richtlijn 1Gezin1Plan](#)?
- Zo nee, wat is hier de reden van?
- Heeft u hiervoor een implementatieplan gemaakt?
- Zo ja: hoe ver bent u gevorderd met de implementatie:
 - Heeft u een aandachtsfunctionaris benoemd?
 - Is de werkwijze beschreven in het werkproces van de medewerkers?
 - Is er een scholingsplan?
 - Welk percentage van de medewerkers is nu geschoold?
- Zo Nee: Welke belemmeringen ondervindt u bij de implementatie van 1G 1P?
- Welke belemmeringen ondervindt uw organisatie in het werken volgens 1Gezin1Plan?

Wetten en kaders

De richtlijn en documenten 1Gezin1Plan zijn opgesteld volgens de volgende wetten en kaders:

- Jeugdwet:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2019-04-02>
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO 2015):
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/2019-04-02>
- Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0033723/2019-01-01>
- Wet Algemene Verordening Gegevensbescherming:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0040940/2019-02-19>
- Wet tijdelijk huisverbod:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0024649/2018-09-19>
- Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming - Richtlijn Samen met ouders en jeugdigen beslissen over passende hulp:
<http://richtlijnenjeugdhulp.nl/samen-beslissen-over-passende-hulp/>
- Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming - Richtlijn Multiprobleemgezinnen:
<http://richtlijnenjeugdhulp.nl/multiprobleemgezinnen/>
- Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming - Richtlijn Kindermishandeling:
<http://richtlijnenjeugdhulp.nl/kindermishandeling/>
- Nederlands Centrum Jeugdgezondheid - Richtlijn Kindermishandeling:
<https://www.ncj.nl/richtlijnen/alle-richtlijnen/richtlijn/kindermishandeling>
- Richtlijn 1Gezin1Plan:
<https://1gezin1plan.nu>
- Toezicht sociaal Domein - Regie Sociaal Domein:
<http://www.regiesociaaldomein.nl>
- Samenwerkend Toezicht Jeugd /Toezicht Sociaal Domein - Leren van calamiteiten 2:
<http://online-publicaties.nl/lerenvancalamiteiten2/>

Gebruikte begrippen en afkortingen

1Gezin1Plan:	1Gezin1Plan / 1Huishouden1Plan voor burgers van 9 maanden tot 100 jaar.
Betrokkenen:	De klant(en) of gezinsleden, het sociaal netwerk en de professionals die betrokken zijn bij het huishouden.
BPSW:	Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk.
GGZ:	Geestelijke Gezondheidszorg.
Hij:	Hij/zij.
Huishouden:	Een gezin of huishouden.
Kwetsbare oudere:	Oudere die door kwetsbaarheid afhankelijk is van zorg en ondersteuning van een mantelzorger of andere volwassene.
Keurmerk: (Relevante)	Het te ontwikkelen Keurmerk Richtlijn 1Gezin1Plan. Werk, inkomen en financiën, maatschappelijke ondersteuning, wonen,
Leefgebieden:	onderwijs, (jeugd)hulp, veiligheid en (geestelijke) gezondheidszorg.
(L)VB:	(Licht) Verstandelijke Beperking.
Meldcode:	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
NIP:	Nederlands Instituut van Psychologen.
NVO:	Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen.
Ondersteuning:	Het geheel van zorg en voorzieningen zodat het huishouden kan functioneren.
Regie:	Het toezien op de totstandkoming en de naleving van afspraken omtrent interventies om de gestelde doelen van de klant(en) en zijn/haar huishouden in het kader van 1Gezin1Plan te behalen.
Regisseur:	De persoon die zorgt voor het in kaart brengen van de problematiek van het huishouden, een integrale probleemanalyse en een integraal plan voor het huishouden, voor de uitvoering en de evaluatie van dit plan. Hij doet dit samen met het gezin en andere professionals die bij het gezin zijn betrokken.
Samenwerkend Toezicht Jeugd/ Toezicht Sociaal Domein:	Georganiseerd rijkstoezicht waarin de samenwerkende inspecties (gezondheidszorg, onderwijs, jeugdzorg, veiligheid en justitie en sociale zaken en werkgelegenheid) toezicht houden op de zorg en ondersteuning voor kwetsbare burgers in het sociaal domein.
Vaststellen:	Met vaststellen wordt bedoeld het beleidsmatig vaststellen en niet het politiek vaststellen middels een uitspraak van de gemeenteraad.
VerwijsIndex (VIR):	VerwijsIndex Risicjongeren.
Zorgafhankelijke volwassene:	Volwassene met een beperking die afhankelijk is van zorg en ondersteuning van een mantelzorger.